

PRESSEMELDING 05/2014

Dom i sak E-26/13 *Den islandske stat v Atli Gunnarsson*

UFORDELAKTIG SKATTEMESSIG BEHANDLING AV PERSONER SOM HAR BENYTTET SEG AV RETTEN TIL Å BOSETTE SEG I EN ANNEN EØS-STAT

EFTA-domstolen avga i dag en rådgivende uttalelse som svar på spørsmål forelagt av Hæstiréttur Íslands (Islands Høyesterett) om tolkningen av artikkel 28 EØS og artikkel 7 i Europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/38/EF av 29. april 2004 om unionsborgere og deres familiemedlemmers rett til å bevege seg og oppholde seg fritt på medlemsstatenes territorium ("Direktiv 2004/38").

Gunnarsson og hans kone er islandske statsborgere. De var bosatt i Danmark fra 24. januar 2004 til 3. september 2009. Gunnarsson betalte skatt til Island på sin inntekt. Imidlertid kunne han ikke utnytte sin kones personlige fradrag. Under den da gjeldende islandske skattelovgivning, måtte de være bosatt i Island for å kunne fordele sine personlige skattefradrag mellom seg.

Gunnarsson har anlagt sak mot den islandske stat, med krav om tilbakebetaling av påstått uriktig ilagt skatt fordi han var forhindret fra å utnytte sin kones skattefradrag. Islands Høyesterett spurte om det er forenlig med artikkel 28 EØS og/eller artikkel 7 i direktiv 2004/38 om en EØS-stat ikke gir ektefeller som har flyttet til en annen EØS-stat anledning til å fordele sine personlige skattefradrag i forbindelse med ligning av inntektsskatt, når de ville hatt rett til å gjøre det hvis de bodde i hjemstaten, i en situasjon hvor en av dem mottar pensjon fra hjemstaten, mens den andre er uten inntekt. Videre spurte Høyesterett om fraværet i EØS-avtalen av en bestemmelse tilsvarende artikkel 21 nr. 1 i Traktaten om den europeiske unions virkemåte ("TEUV") om unionsborgerskap er av betydning i denne forbindelse.

EFTA-domstolen kom til at slik ufordelaktig skattemessige behandling av en pensjonist og hans kone, når de har benyttet seg av retten til å bevege seg fritt innenfor EØS, ikke er forenlig med artikkel 7 nr. 1 (b) og (d) i direktiv 2004/38. Artikkel 1 nr. 1 og 2 i det tidligere rådsdirektiv 90/365/EØF av 28. juni 1990 om oppholdsrett for lønsmottakere og selvstendig næringsdrivende som har avsluttet sin yrkesvirksomhet ("direktiv 90/365") var en del av EØS-avtalen før direktiv 2004/38. Innholdet i artikkel 1 nr. 1 og 2 i direktiv 90/365 har blitt videreført i artikkel 7 nr. 1 (b) og (d) i direktiv 2004/38.

Videre fant EFTA-domstolen at det er uten betydning at rettighetene til økonomisk inaktive personer etter direktiv 2004/38 ble vedtatt av EUs lovgivende organer på grunnlag av artikkel 21 TEUV om unionsborgerskap. Unionsborgerskapet ble innført i EU-pillaren ved Maastricht-traktaten, som trådte i kraft 1. november 1993. Rettighetene til økonomisk inaktive personer i direktiv 90/365 ble imidlertid vedtatt etter artikkel 235 EØF før innføringen av begrepet unionsborgerskap. Denne bestemmelse tilla EUs lovgivende organer en generell myndighet til å vedta egnede bestemmelser nødvendige for fellesmarkedets virkemåte der ingen egen hjemmel forelå i traktaten. Da direktiv 90/365 ble gjort til en del av EØS-avtalen i 1994, gav det rettigheter til økonomisk inaktive personer.

Da direktiv 2004/38 ble innlemmet i EØS-avtalen, understreket EØS-komiteen og avtalepartene at begrepet unionsborgerskap ikke har noen parallell i EØS-avtalen, og at EØS-avtalen ikke gir rettslig grunnlag for politiske rettigheter for EØS-borgere. Derfor uttalte EFTA-domstolen at innlemmelsen av direktiv 2004/38 ikke kan innføre rettigheter i EØS-avtalen basert på begrepet unionsborgerskap. På den annen side kan enkeltpersoner ikke fratras rettigheter som de allerede har ervervet etter EØS-avtalen før innføringen av unionsborgerskapet i EU, og som er videreført.

Avgjørelsen er tilgjengelig i fulltekst på Internett, se www.eftacourt.int.

Pressemeldingen er et uoffisielt dokument, og er ikke bindende for EFTA-domstolen.